

Producent
BURNY BOS:

‘Alles wat kinderen ervaren is onderdeel van hun leerproces’

Burny Bos begon zijn carrière als onderwijzer. Na twee jaar hield hij het voor gezien, al is hij sindsdien vrijwel altijd blijven werken voor kinderen. Zo bedacht hij de *Ko de boswachters* show en stond hij aan de wieg van *Villa Achterwerk*. Inmiddels is hij producent van de meest uiteenlopende kinderprogramma's en -films. Allemaal met één gemeenschappelijke factor: kwaliteit. Ergens schuilt nog altijd een onderwijzer in hem: "Je moet je bewust zijn van het feit dat je in wezen aan het opvoeden bent."

IN HET KORT OVER BURNY BOS:

- Geboren op 8 april 1944 in Haarlem.
- Na wat omzwervingen via het onderwijs en jeugdwerk vindt Burny zijn plek in Hilversum. Bij de radio maakt hij vanaf 1974 *Radio Lawaai* en *Ko de Boswachter Show*.
- Hij schrijft verschillende boeken, vooral voor jongere kinderen.
- In 1984 zet Burny *Villa Achterwerk* op poten.
- Vanaf 1989 legt Burny zich toe op het maken van kinderproducties binnen zijn eigen bedrijf Bos Bros. Onder andere *Knofje*, *Kinderen van Waterland*, *Otje*, *Het Zakmes*, *Pluk van de Petteflat*, *Minoes*, *Abeltje* en *Waar is het paard van Sinterklaas* zijn afkomstig uit zijn stal.

‘Een heel dorp vol mannelijke smurfen en maar één vrouw. En natuurlijk doet zij de was. Welke gek heeft dat verzonnen!’

Scène uit
Het paard van Sinterklaas

MOET ER PER SE EEN MORAAAL ZITTEN IN KINDERPRODUCTIES?

“Alles wat kinderen ervaren is onderdeel van hun leerproces. Al ben je niet benoemd als opvoeder, je bent wél een beetje aan het opvoeden. Een moraal hoeft niet, maar je moet er wel rekening mee houden dat je kinderen ook verkeerde dingen kunt leren. Neem de smurfen. Een heel dorp vol mannelijke smurfen en maar één vrouw. En natuurlijk doet zij de was. Welke gek heeft dat verzonnen! De smurfen zouden net zo leuk zijn geweest met vijftig procent vrouwtjessmurfen. Het signaal dat je nu afgeeft is dat we leven in een mannenmaatschappij en die vrouwen helemaal niet nodig heeft. Dat geeft een heel verkeerd beeld. Ik geloof niet dat je een medium kunt gebruiken om mensen te heropvoeden of tot een andere visie te laten komen. Je moet heel goed nadenken over wat je laat zien. In veel cartoons worden alle problemen opgelost met geweld. Op die manier suggereer je dat problemen oplosbaar zijn met geweld. Dat is niet zo. We hebben honderden oorlogen gevoerd en die oorlogen hebben nooit geleid tot het oplossen van problemen.”

SPELEN OUDERS NIET OOK EEN ROL IN WAT ZE HUN KINDEREN WEL EN NIET LATEN ZIEN?

“Zeker, maar tegenwoordig is het nauwelijks nog bij te houden. Bij mijn dochters hield ik precies in de gaten wat ze wel en niet mochten zien. Bij mijn tweede leg, mijn twee zoons, ben ik wat dat betreft veel minder streng. Als je kijkt wat ze op internet allemaal kunnen vinden, zonder dat je als ouder enig besef hebt wat ze daar allemaal uitspoken. Ik denk dat een hoop ouders hun kinderen graag – bijvoorbeeld tijdens het spitsuur thuis – verantwoord naar de tv zouden willen laten kijken.

Zonder dat ze zich zorgen hoeven te maken over wat er allemaal precies gebeurt.”

ZIJN ER DE AFGELOPEN JAREN NOG PROGRAMMA'S GEMAAKT DIE JE GOED VINDT?

“Eerlijk gezegd hou ik het niet meer zo in de gaten. De goede wil is er vaak wel bij de makers, maar er is gewoon geen budget beschikbaar. Jaren geleden waren we in Nederland wereldberoemd aan het worden met drama en series voor de jeugd. Nu is daar niets meer van over.”

HOE KOMT DAT?

“Met de komst van Z@ppelin is er een rem gekomen op de budgetten. Daarbij is de reactie van veel mensen: we hebben toch *Sesamstraat*, *Klokhuis* en het *Jeugdjournaal*? Ja oké, dat hebben we. Maar je moet toch tegengas geven tegen de commerciëlen?! In Hilversum begrijpen ze niet dat goed drama heruitzendbaar is. Als je investeert in drama, is dat goedkoper dan al die shit die ze produceren. Onze producties als *Het zakmes*, *Kinderen van Waterland*, *Dag juf, tot morgen*, *Het paard van Sinterklaas* of *Minoes* blijven heruitzendbaar. Zo zijn ze op termijn dus een stuk goedkoper dan al die andere euh ... spulletjes.”

HEEFT HET PUBLIEK ZELF VOLDOENDE WAARDERING VOOR KWALITEIT?

“In het verleden dacht ik van niet. De smaak van het grote publiek is toch plat. Maar toen we *Het paard van Sinterklaas* uitbrachten kregen we wel 350.000 bezoekers. De mond-tot-mondreclame was gigantisch! Blijkbaar sprak de kwaliteit van die film aan bij de mensen die er naar

toe gingen. Ouders zoeken toch naar iets goeds voor hun kinderen. Logisch, als je vindt dat je kind goed moet eten en gezond moet zijn, dan moeten ze toch ook ‘gezonde’ programma’s zien. Of in elk geval programma’s die ze aan het denken zetten, niet alleen vooroordelen bevestigen of geweld prediken. Ook de geestelijke opvoeding van je kind moet in orde zijn.”

IS DAT KWALITEIT VOOR JOU? DAT JE KINDEREN MET EEN PRODUCTIE AAN HET DENKEN ZET?

“Zeker, al kun je het leven niet in één programma vatten. *Theo en Thea* vind ik het ideale voorbeeld van televisie waarbij het echt ergens over gaat én humoristisch is. De onderwerpen zijn niet vanuit de schoolmeester bedacht, maar vanuit het fietsenhok. Zo’n programma is net zo belangrijk als een mooie dramaserie waarbij het inhoudelijk gaat over het verlies van je ouders. Of iets dat heel plat humoristisch is, als *Rembo & Rembo*. Juist die diversiteit; elk programma met zijn eigen liefde, schoonheid en ondeugendheden. Dat is het leven. Daarmee voed je op. Niet met een programma als *SpangaS*, waarin onderwerpen alleen even oppervlakkig worden aangestipt en klaar is Kees. Welke idioot heeft dat verzonnen? Dat je kinderen gaat opvoeden om soaps te kijken. Ik snap het niet.”

SPELEN ONDERWIJZERS OOK EEN ROL IN HET MEDIAGEBRUIK VAN KINDEREN?

“Ik benijd docenten niet. Ouders zijn tegenwoordig veel te bemoeizuchtig. Elk kind lijkt tegenwoordig wel hoogbegaafd. Volgens zijn ouders

dan ... De rol van de schoolmeester of juf als opvoeder is weggefallen. Niet omdat die docenten dat niet willen, maar omdat de ouders ze dat verbieden. Een slechte zaak, want het onderwijs is de basis van een gezonde samenleving.”

HOE WAS JE EIGEN TIJD OP DE LAGERE SCHOOL?

“Dat was in de vijftiger jaren. Een treuriger periode kun je je bijna niet voorstellen. Ik zat op een streng christelijke basisschool waar ik als niet deugend jongetje altijd straf kreeg. Iedere dag, vanaf de tweede klas tot en met de zesde, kreeg ik strafwerk. Altijd ingewikkelde tafels. Op een gegeven moment word je daardoor heel vaardig in het rekenen. Ik dank het aan die periode dat ik heel goed kan hoofdrekenen.”

GEEN PRETTIGE HERINNERINGEN DUS.

“Het was gewoon een ellendige tijd. Maar ondanks dat heb ik mij tot een zelfstandig, onafhankelijk werkend mens kunnen ontwikkelen. Ik ben er overigens ook van overtuigd dat er niets terecht komt van iemand die op alle fronten heel erg beschermd wordt. Net zo min als van iemand die op alle fronten alles maar mag.”

DE DVD ANNIE, EEN SERIE OVER HET LEVEN VAN ANNIE MG SCHMIDT LIGT NET IN DE WINKELS. EEN PRODUCTIE VOOR VOLWASSENEN. WAS DAT HEEL ANDERS OM TE DOEN?

“Eigenlijk is een film maken voor kinderen aanzienlijk moeilijker dan voor volwassenen. Omdat we zelf volwassenen zijn, weten we wat het is om volwassen te zijn. Om je te verplaatsen in de belevingswereld van >

Scène uit Minoes

‘Elk kind lijkt tegenwoordig wel hoogbegaafd. Volgens zijn ouders dan ...?’

een kind is – zeker in deze veranderende tijd – veel ingewikkelder. Helaas wordt dat niet onderkend. Het maken van een productie voor kinderen is ook niet goedkoper dan een film voor volwassenen. Het is eerder duurder, omdat kinderen korter werken, terwijl je wel de hele crew om je heen hebt lopen. Toch zijn de budgetten voor kinderproducties nog altijd een stuk lager.”

BLIJFT HET NOG WEL DE MOEITE WAARD?

“We zijn vol gas bezig met van alles en nog wat. Er staan zo’n vijftien projecten op stapel voor de komende jaren. Van de verfilming van *Dolfje Weerwolfje* en het boek *Aan de bal tot Allez Eddy!* en *Zigzagkind*. Dus ja, we gaan gewoon door. Dat moet ook wel als je een eigen bedrijf hebt.”

HEB JE WEL HET IDEE DAT JE WERK SERIEUS WORDT GENOMEN?

“Binnen het vak? Zeker wel. Al heb ik die waardering niet echt nodig. Als ik het zelf goed vind, dan ben ik tevreden. Al is het altijd wel leuk als mensen dat onderkennen en waarderen.”

IS ER NOG EEN PROJECT DAT JE HEEL GRAAG ZOU WILLEN DOEN?

“Ik irriteer me ongelofelijk aan het feit dat ons nationale kleuter-

programma een Amerikaans programma is. Op geen één school in Nederland leren kinderen nog spellen; wij leren globaal lezen. Maar in Sesamstraat leren kinderen letters spellen. Alleen omdat dat in Amerika nog wel gebeurt. Dat slaat echt helemaal nergens op! Ik zou heel graag een kleutermagazine willen maken. Bij de publieke omroepen zal ik dat niet voor elkaar krijgen, maar als ik genoeg puf en energie heb ga ik dat plan proberen van de grond te krijgen bij de lokale omroepen. En ik wil graag nog eens een grote, internationale speelfilm voor kinderen maken.”

VANWAAR DIE INTERNATIONALE AMBITIE?

“Meetellen in de wereld. Op voetbalgebied tellen we toch ook mee! Maar ik zal niet gefrustreerd zijn als het niet lukt, hoor. En als er morgen iemand is die de tent op een goede manier kan voortzetten, vind ik dat ook goed. Dan begin ik gewoon een nieuwe carrière.”

EEN NIEUWE CARRIÈRE?

“Ik heb eigenlijk altijd beeldend kunstenaar willen worden, dus dat kan dan de rest van mijn leven. Dat is een soort jongensdroom. De één wil een sportautootje en de ander heeft een huis in Frankrijk en loopt zich artistiek uit te sloven ...” ■